

gospodarske, obrtniške in narodne.

Izhajajo vsako sredo po celi pôli. Veljajo v tiskarnici jemane za celo leto 3 gold. 40 kr., za pol leta 1 gold. 70 kr., za četrt leta 90 kr., pošiljane po pošti pa za celo leto 4 gold., za pol leta 2 gold. 10 kr., za četrt leta 1 gold. 10 kr.

V Ljubljani 9. marca 1887.

Obseg: Katere sorte grozdja naj bi se po Dolenjskem na ameriške trte cepile? — Kje zvemo za dobre jabolčne sorte? — Štajarcem priporočene jabolčne sorte, ki pa tudi drugod ugajajo. — Dolenjsko sadjarstvo. — Praha. — Gospodarske novice. — Trgovinska in obrtna zbornica. — Zemlje- in narodopisni obrazi. — Iz izrednega zasedanja delegacij. — Mnogovrstne novice. — Naši dopisi. — Noviĉar.

Gospodarske stvari.

Katere sorte grozdja naj bi se po Dolenjskem na ameriške trte cepile?

(Spisal R. Dolénc.)

Ker ni takih ameriških sort grozdja, katere bi na Dolenjskem popolnoma dozorele in dobro, ne smrdeče vino dajale, treba bode dobre domače, to je evropejske sorte na ameriške cepiti ali požlahtniti. Zdaj nastane pa jako jako važno vprašanje, katere domače sorte naj pa na ameriške podlage cepimo? — To vprašanje imenujemo jako jako važno zato, ker od njegove prave rešitve je cela bodočnost dolenjskega vinarstva odvisna. Ne dá se tajiti, da se na Dolenjskem v marsikaterem jako dobro ležečem vinogradu dosti prenizko vino prideluje. Da, prevagljiva je množina takih vinogradov. In v čem tiĉi uzrok temu? V prvi vrsti pač v tem, ker se prenizke, to je preslabe, prepozno zoreče, in tudi v popolnoma zrelem stanu, premalo sladkora, preveč pa kisline obdržeče sorte grozdja čislajo. Prvi pogoj povzdige dolenjskega vinstva na dostojno stopinjo tiĉi pač v izvolitvi pravih sort grozdja. Prave sorte so pa za Dolenjsko tiste, katere zraven tega, da dobro, to je obilno rodijo, tudi zgodaj dozoriĉo in sladkora bogat, kisline pa ubog mošt dajejo. No takih sort hoĉemo nekoliko navēsti, pri tem pa sledeče razdelitve se drŹati.

I. sorte za jako fina vina, katera naj bi pa le najpremoŹnejši posestniki v najfinejših legah pridelovali.

II. sorte za navadna namizna vina, katera naj bi tudi manj premoŹni posestniki sploh pridelovali.

V prvi razred uvrstiti moremo za bela vina: 1.) nemški rizling. 2.) beli burgundec. 3.) sivi rulandec. 4.) rumeni ortliber. 5.) traminec.

Za črna vina: 1.) črni burgundec. 2.) vipavsko črno ribolo (pinolček, sladkočrn). 3.) portugalko.

V drugi razred uvrstiti moremo pa sledeče trte za bela vina: 1.) kraljevino. 2.) vipavsko sipo. 3.) italjanski rizling. 4.) zgodnji rudeči, zeleno rudeči in zeleni veltlinec. 5.) belo vipavsko ribolo. 6.) grganjo. 7.) pravi javor. 8.) hrustljati španjol (Gutedel). Grganja je kaj priporočljiva za nizke, slani podvrŹene lége, ker jako poznó ozeleni. 9.) muškat, ta posebno za to, da se z njim navadne mošte bolj dišeče napravi.

Za črna vina: 1.) kavko (Źametasta črnina). 2.) modro frankinjo. 3.) modro tirolko. To so iste, katere se bodo v trtnici deŹelne vinarske, sadjarske in poljedelske šole na Grmu pomnoŹevale ter na ameriške podlage cepile.

Konečno moram pripoznati, da je mogoče, da se na Dolenjskem še marsikatera jako fina, vse priporočitve vredna sorta grozdja nahaja, bodi si za bela ali pa črna vina; pa treba je dolenjske sorte šele spoznati ter strokovnjaško skusiti. To bode zopet naloga vinarske šole na Grmu.

Kje zvemo za dobre jabolčne sorte?

Od kar je sadjarstvo med Slovenci postalo tako vaŹna stroka kmetijstva, mora biti prva in glavna naloga sadjarjeva saditev primernih sort. Sorta mora biti primerna z ozirom na kraj, zemljo, podnebje in kupčijske razmere. Spoznanje primernih lastnosti posameznih sort mogoče je dobiti le na podlagi mnogih primerjevalnih poskušenj. Tacih poskušenj imamo pa na Kranjskem in Primorskem še zeló malo, med tem ko imajo Štajerci vsled prizadevanja gosp. grofa H. Attemsa skoraj popolnoma doloĉeno, katere jabolčne in hruškove sorte so primerne posameznim krajem na Štajerskem. Ena najvaŹnejših in prvih dolŹnosti Kranjcev mora biti prizadetje, da spoznajo njih razmeram primerno jabolčne sorte. V to svrŹo treba je kmalu enkrat deŹelne sadne razstave, katere namen ne bode Bog